

TIKLAYIN:
facebook:
Kpss Doküman Arşivi
Kpss Kaynak Arşivi

HARİTALARLA COĞRAFYA TEKRARI

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

TÜRKİYE'NİN BÖLGE BÖLÜM VE İLLERİ

YILDIZ KIRKLARELİ

ERGENE EDİRNE TEKİRDAĞ

ÇATALCA KOCAELİ

BATI KARADENİZ BARTIN KASTAMONU SİNOP

ORTA KARADENİZ SAMSUN ORDU AMASYA TOKAT ÇORUM

DOĞU KARADENİZ ARTVİN RİZE TRABZON GİRESUN GÜMÜŞHANE BAYBURT

ERZURUM KARS

İĞDIR

GÜNEY MARMARA BALIKESİR BURSA

İÇ BATI ANADOLU AFYON KÜTAHYA UŞAK

KONYA KONYA KARAMAN AKSARAY

KAYSERİ KIRŞEHİR KIRIKKALE NİĞDE NEVŞEHİR YOZGAT ÇANKIRI

SİVAS

YUKARI KIZILIRMAK

YUKARI FIRAT MALATYA ELAZIĞ TUNCELİ ERZİNCAN BİNGÖL

YUKARI MURAT VAN

VAN MUŞ AĞRI

KIYI EGE İZMİR MANİSA MUĞLA DENİZLİ AYDIN

ANTALYA BURDUR ISPARTA ANTALYA

ADANA MARAŞ HATAY OSMANİYE ADANA MERSİN KİLİS

ORTA FIRAT ANTEP URFA ADIYAMAN

DİCLE DİYARBAKIR MARDİN SİRT BATMAN

HAKKARİ HAKKARİ ŞIRNAK

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

TÜRKİYE'DEKİ KIVRIM DAĞLAR

YILDIZ
(İSTİRANCA)

KÖROĞLU

KÜRE

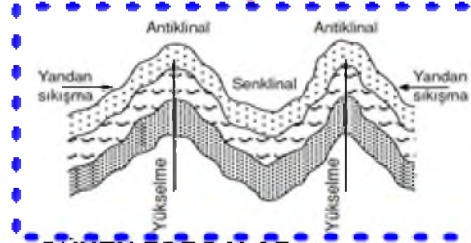
ILGAZ

CANIK

KACKAR(RİZE)

MESCİD YALNIZ ÇAM KOP

- * Karadeniz'de ve Akdeniz'de Dağlar Kıyıya Paralel Uzanır.
- * Boyuna Kıyı Tipi Görülür.
- * Kıyıda girinti çıkıntı azdır.(Koy/Körfez)
- * Denizel Etki İç Kesimlere Giremez.
- * Ulaşım zor.(Geçitlerle sağlanır.)
- * Falezler yaygındır.
- * Kıta sahanlığı dardır.
- * Limanların hinterlandı dardır.
- * Yamaç(Orografik) yağış görülür.

GÜNEY TOROSLAR

HAKKARI

TAHTALI

ALADAĞLAR

BOLKAR

SULTAN
GEYİKLİ

BATİ T.

BEY

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

TÜRKİYE'DEKİ KIRIK DAĞLAR

ŞİFRE :)

Kazma ---- KAZ / MADRA
Yuntmuş ---- YUNT
Boz ---- BOZ
Avı ---- AYDIN
Meledi ---- MENTEŞE

Ege Bölgesinde Dağlar Kıyıya Dik Uzanır !!!

- ✓ Enine Kıyı Tipi Görülür.
- ✓ Kıyıda girinti çıkıntı fazladır. (KOY/KÖRFEZ sayısı)
- ✓ Kıta sahanlığı geniştir.
- ✓ Denizel etki iç kesimlere girebilir.
- ✓ Limanların hinterlandı dardır. (Ulaşım Ağı gelişmiştir.)
- ✓ İç kesimlere ulaşım kolaydır.

Menteşe Yöresi Hariç !!!

AMANOS
(NUR)

**Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci**

VOLKANİK DAĞLAR

Volkanik araziler verimlidir.
En fazla D.A.B ve İ.A.B
Türkiye'de Aktif Volkan yoktur.
Peribacalarının oluşumu Volkanlarla alakalıdır.

Meke Tuzlası
Konya

Bursa/Uludağ
(İç Volkanik)

Manisa/Kula Volkanları
(En genç volkan)
(İlk jeopark alanı)

Erciyes

Melendiz

Hasan

Karacadağ

Karadağ

(Kalkan Biçimli Volkan)

Karacadağ

Nemrut

(Üzerinde Nemrut Gölü var)
(Göl olan tek volkanik dağ)

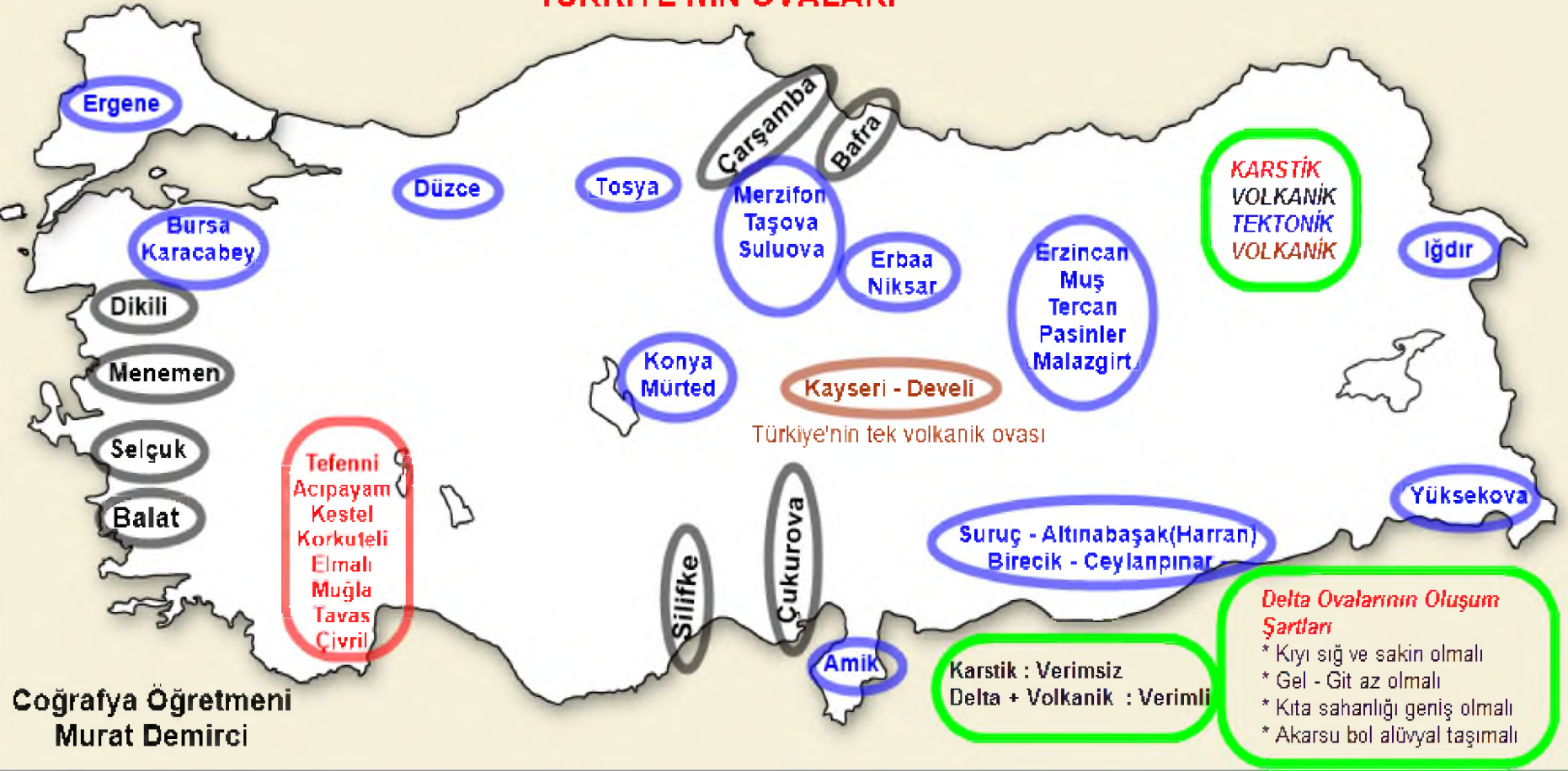
Süphan

Tendürek

Ağrı

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

TÜRKİYE'NİN OVALARI

TÜRKİYE'DEKİ PLATOLAR

ÇATALCA
KOCAELİ

SAFRANBOLU

HAYMANA

BOZOK

UZUNYAYLA

ERZURUM
KARS
ARDAHAN

YAZILIKAYA

CİHANBEYLİ

OBRUK

KARSTİK
TABAKA DÜZLÜĞÜ
AŞINIM
VOLKANİK

DİYARBAKIR
ANTEP
URFA
ADİYAMAN

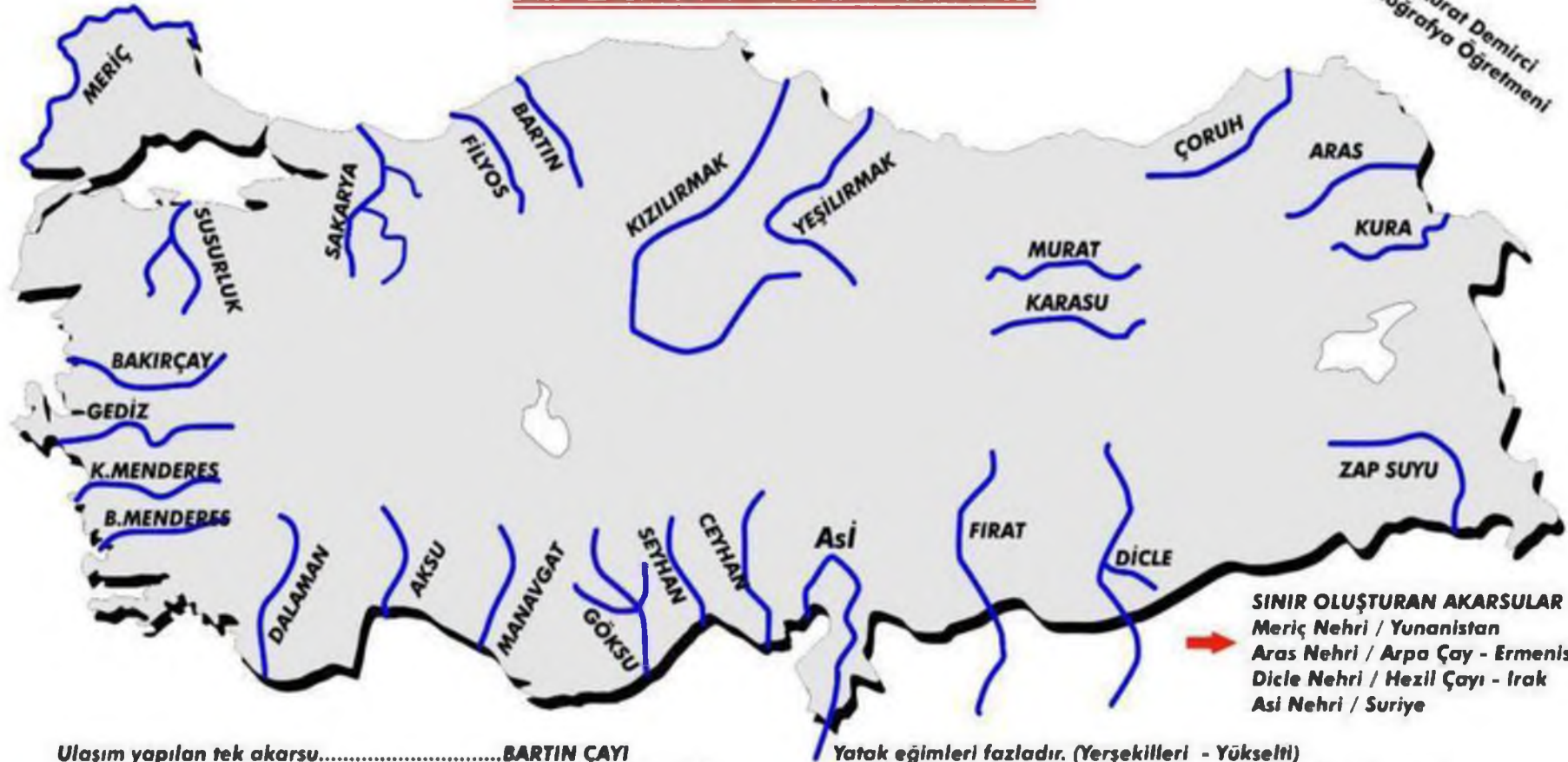
TEKE

TAŞELİ

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

AKARSULARIMIZ

Murat Demirci
Coğrafya Öğretmeni

SINIR OLUŞTURAN AKARSULAR
Meriç Nehri / Yunanistan
Aras Nehri / Arpa Çay - Ermenistan
Dicle Nehri / Hezil Çayı - Irak
Asi Nehri / Suriye

Ulaşım yapılan tek akarsu.....**BARTIN ÇAYI**
Suları en kirli olan akarsu.....**SAKARYA/SUSURLUK**
Suların en temiz olan akarsu.....**ZAP SUYU**
Rafting ve turizm amaçlı kullanılan akarsu...**ÇORUH NEHİRİ**
Debisi ve akış hızı en yüksek olan akarsu.....**ÇORUH NEHİRİ**
İçte en uzun olan akarsuyumuz.....**KIZILIRMAK**
Dışta en uzun akarsuyumuz.....**FIRAT**

MERİÇ NEHİRİ/Yunanistan'dan doğup ülkemizden Ege'ye dökülür.
ASI NEHİRİ/Lübnan Dağları'ndan doğup ülkemizden Akdeniz'e dökülür.

ÇORUH NEHİRİ/Ülkemizden doğup Gürcistan'dan Karadeniz'e dökülür
KURA-ARAS NEHİRLERİ/Ülkemizden doğup Hazar Denizine dökülür.
FIRAT ve DİCLE NEHİRLERİ/Ülkemizden doğup Basra Körfezinden Kızıldeniz'e dökülür.

Yatak eğimleri fazladır. (Yerçekilleri - Yükselti)
Genellikle doğu-batı yönlü uzanırlar. (Yerçekillerinin Uzanışı)
Boyları kısadır. (Anadolu'nun yarımada olması)
Ulaşım ve taşımacılık yapılmaz. (Eğim ve düzensiz rejim)
Rejim genellikle düzensizdir. (İklim özellikleri)
Hidroelektrik pot. yüksektir. (Yükselti-Eğim)
En çok sulama ve enerji üretiminde kullanılırlar (İhtiyaç)
İlkbaharda akım artar. (Kar erimeleri-yağış)
Denge profilinden uzaktırlar (Genç oluşumlu arazi)

TÜRKİYE'NİN DOĞAL GÖLLERİ

TÜRKİYE'NİN SET GÖLLERİ

ALÜVİYAL SET
HEYELAN SET
KIYI SET
VOLKANİK SET

B.Çekmece
K.Çekmece
Durusu(Terkos)
(İSTANBUL)

Abant
Yedigöller
(BOLU)

Mogan
Eymir
(ANKARA)

Borabay
(AMASYA)

Zinav
(TOKAT)

Sera
(TRABZON)

Tortum
(ERZURUM)

Çıldır
(ARDAHAN)

Erçek
Nazik
Van
Balık
Haçlı
(VAN GÖLÜ ÇEVRESİ)

Marmara
(MANİSA)

Bafa(Çamiçi)
Köyceğiz
(MUĞLA)

(ADANA)
Akyatan

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

KIYI SET
B.Çekmece
a
Terkos
Akyatan
K.Çekmece

VOLKANİK SET
Balık
a
Haçlı
Çıldır
Erçek
Nazik
VAN

KIYI SET
Marmara
Eymir
Bafa
Köyceğiz
Uzungöl
Mogan

HEYELAN SET
Borabay
e
Yedigöller
a
Zinav
Tortum
Abant
Sera

TÜRKİYE'DE DEPREM RİSKİNİN AZ OLDUĞU YERLER

ERGENE
YILDIZ DAĞLARI

KARADENİZİN KIYI KESİMİ

TUZ GÖLÜ
KARAMAN
ÇEVRESİ

KAF ve DAF birleşim noktası
BİNGÖL/KARLIOVA

G.D.A.B GÜNEYİ

TAŞELİ
PLATOSU

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

KIYI TİPLERİMİZ

Boyuna

Ria

Ria

Enine

Ria

Dalmaçya

Boyuna

Kalanklı

Türkiye'de Görülmeyen Kıyı Tipleri

- *Haliçli (Okyanusa Kıyı Yok)
- *Watt (Okyanusa Kıyı Yok)
- *Fiyort (Kıyı'da Buzul Yok)
- *Skyer (Kıyı'da Buzul Yok)
- *Mercanlı (Denizlerin sıcaklığı az)

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

İzlanda D.A.B

TÜRKİYE'Yİ ETKİLEYEN BASINÇ MERKEZLERİ

Sibiryaya T.Y.B

(Özel Konum)
DİNAMİK

*Kışın etkili
*Kışların ılık ve yağışlı
geçmesini sağlar

*Yazın etkili
*Yazların sıcak ve kurak
geçmesini sağlar

*Kışın etkili
*Kışların soğuk, sert ve kar
yağışlı geçmesini sağlar.

*Yazın etkili
*Musaon İkliminin parçası
*Yazları G.D.A.B sıcak ve kurak
geçmesini sağlar.

(Matematik Konum)
TERMİK

Asor D.Y.B

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

Basra T.A.B

BÖLGELERİN EN FAZLA YAĞIŞ ALDIĞI DÖNEMLER

SONBAHAR

KIŞ

YAZ

İLKBAHAR

KIŞ

KIŞ

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

İ.A.B : İLKBAHAR
D.A.B : YAZ
AKDENİZ : KIŞ
KARADENİZ : SONBAHAR

TÜRKİYE'DE YAĞIŞIN FAZLA VE AZ OLDUĞU YERLER

TÜRKİYE'DEKİ ENDEMİK BİTKİLER

ÇÖZÜNME TÜRLERİ

Fiziksel
Çözünme

Kimyasal çöz.

Şifre: K(rılar)imyasal :)

Kimyasal çözülme

Fiziksel Çözünme

Kimyasal çöz.

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

- Kimyasal çözülme
- Fiziksel Çözünme

TÜRKİYE'DE TOPRAKLAR

(Trakya)

Rendzina
Vertisoller

Podzol

(Zong. Çevresi)

Alüvyal

(Bafra/Çarşamba)

(Karadeniz'in Kıyısı)

Kahverengi Orman

Çernezyom

(Erzurum / Kars)

Kestane Renkli Step

Lös

(İç Anadolu Bölgesi)

(Konya/Karapınar)

Kimyasal Çözünme : Kıyılar'da
Fiziksel Çözünme : İç kesimlerde
Biyolojik Çözünme = Kimyasal Çözünme

Alüvyal

(Ege'nin Kıyısı)

Terra - Rossa

(Akdeniz)

(Çukurova)

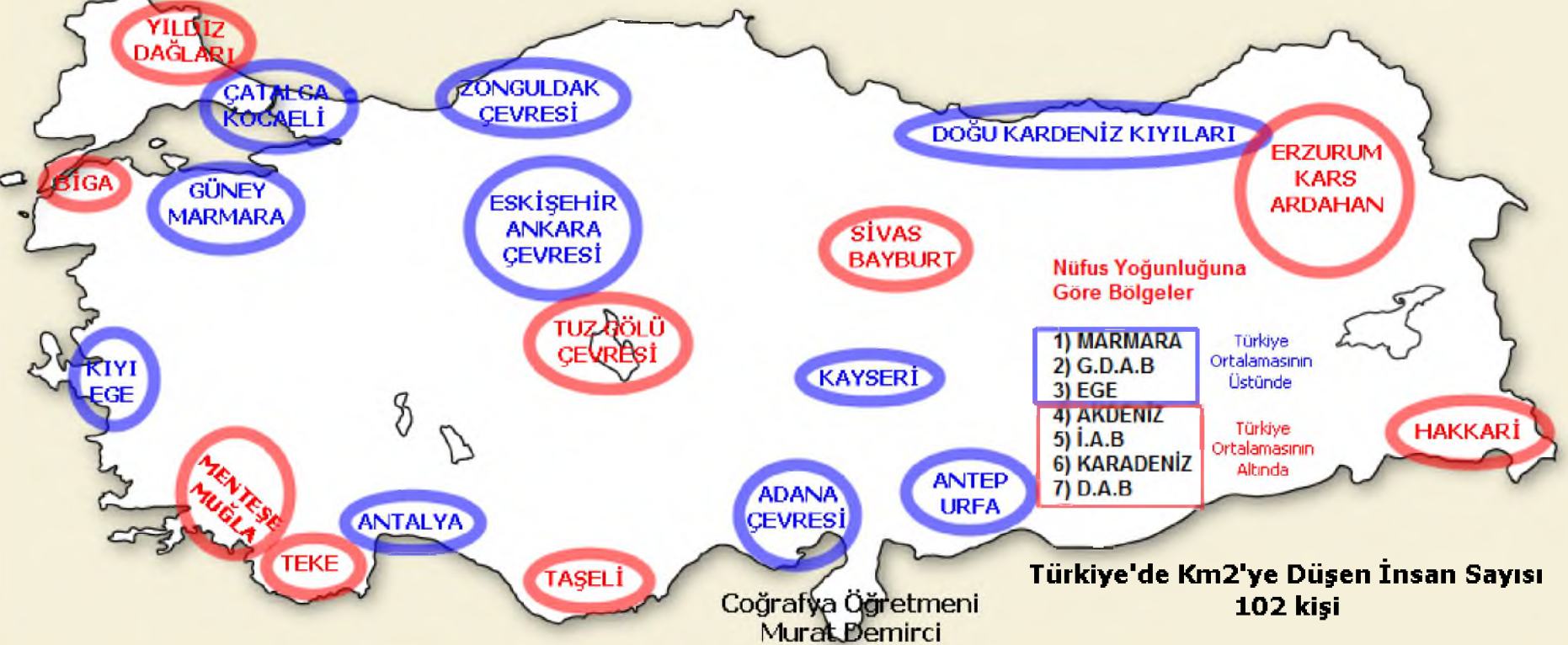
Alüvyal

(G.D.A.B)

Regosoller

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

TÜRKİYE'DE NÜFUSUN FAZLA VE AZ OLDUĞU YERLER

KÖYALTI YERLEŞMELERİ

ÇİFTLİK

GÜZLE

Büyükbaş hayvancılık
Bolu Çevresi

DİVAN

Kalıcı - Köydeki mahallerin her biri
Tarım+Hayvancılık
Batı Karadeniz'de yaygın

YAYLA

Gelişmesi yükseltiye bağlı
D.A.B / KARADENİZ / AKDENİZ
Geçici

YAYLA

KOM

Büyükbaş Hayvancılık
D.A.B (Erzurum - Kars)
Geçici

ÇİFTLİK

İç Batı Anadolu / Trakya
Biraz ev ve eklettiden oluşur,
Tarım+Hayvancılık

DAM

K.baş Hayvancılık
EGE
Bozcaada / Gökçeada

Küçükbaş Hayvancılık
İ.A.B

AĞIL

OBA

Akdeniz (Toroslar)
Çadır yerleşmeleri
Çadırlar da yaşarlar
Yörükler yaşar
Hayvancılık

YAYLA

DALYAN

Küçük Balıkçılık Kulübeleri
Muğla ve Çevresi

+DİVAN
-DALYAN
-DAM
-KOM
-OBA
+MEZRA
+ÇİFTLİK
-AĞIL
-YAYLA
-GÜZLE

+ : Kalıcı
- : Geçici

MEZRA

Kalıcı + Tarım/Hayvancılık
D.A.B + G.D.A.B
Köyden biraz uzak 5-10 haneli
yerleşmelerdir.

Coğrafya Öğretmenliği
Murat Demirci

MESKEN TİPLERİ

BETONARME

Nevşehir (Ürgüp / Göreme)
Aksaray (İhlara Vadisi)
TÜFLÜ EVLER

AHŞAP

TAŞ

KARADENİZ : Ahşap
İ.A.B / G.D.A.B : Kerpiç
AKDENİZ / D.A.B : Taş
MARMARA : Betonarme

KERPİÇ

KERPİÇ

TAŞ

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

WWF (Dünya Doğal Hayatı Koruma Vakfı)

**İstanbul
Ormanları**

**Karabük
Yenice Ormanları**

**Kastamonu
Küre Dağları**

**Rize
Fırtına Vadisi**

**Artvin
Karçal Dağları**

**NOT !!! WWF tarafından Dünya üzerinde korunması gereken
100 SICAK BÖLGE belirlenmiştir.
* Bunların 9 tanesi ülkemizdedir.**

**Muğla
Datça ve Bozburun
Yarımadaları**

**Antalya
İbradi /Akseki
Ormanları**

**Fethiye
Babadağ**

**Amanos (Nur)
Dağları**

**Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci**

GAP (Güneydoğu Anadolu Projesi)

Meydana Gelen Değişimler

- * Tahıl ve Baklagillerin ekim alanı azaldı.
Sanayi bitkilerinin ekim alanı arttı.
- * Tarımsal verim ve ürün çeşidi arttı.
* Bölge dışına göç azaldı.
- * GAP'tan sonra ekim alanı ve üretim miktarı en fazla artan tarım ürünü G.D.A.B'de PAMUK oldu.

- * Türkiye'nin en kapsamlı bölgesel kalkınma projesi
* 1989 yılında yapımına başlandı.
- * Türkiye'nin en büyük barajı olan ATATÜRK Barajı bu proje kapsamında yapılmıştır.

Kilis
Siirt
Mardin
Adıyaman
Batman
Diyarbakır
Şırnak
Urfa
Antep

Cografya Öğretmeni
Murat Demirci

KOP (KONYA OVASI PROJESİ)

GÖKSU NEHRİNDEKİ suların
MAVİ TÜNEL yardımıyla
ovalık alanlara ulaştırılması
hedeflenmiştir

Konya
Karaman
Kırşehir
Nevşehir
Aksaray
Niğde
Kırıkkale
Yozgat

Depolama,baraj,gölet,yeraltı suyu sulamaları
içme suyu kullanma ve endüstri suyu
ihtiyacının karşılanması yanında hidroelektrik
enerji ve çevre projelerinin tümüdür.

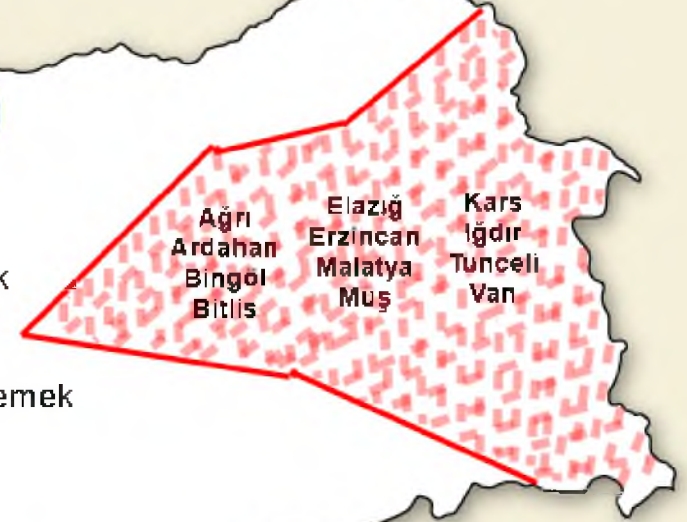
Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

DAP (DOĞU ANADOLU PROJESİ)

*Gelişmişlik düzeyi + büyüme hızı en düşük olan bölge
*AMAÇ : Tarım ve Hayvancılığı geliştirmek

PROJENİN AMAÇLARI

- * Bölgeyi sosyal,ekonomik,kültürel anlamda geliştirmek
- * Çayır,mera ve hayvan ırklarını ıslah etmek
- * İç ticarete hayvancılığın payını arttırmak
- * İstihdam sağlanarak bölge dışına yapılan göçleri önlemek

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

DOKAP (Doğu Karadeniz Projesi)

PROJENİN AMAÇLARI

- Doğu Karadeniz'in Sosyo -Ekonomik düzeyini yükseltmek.
- İş olanakları sağlama + Bölge dışı göçü önleme
- Ulaşım + İletişimi geliştirmek
- Doğal kaynak ve çevre potansiyelini korumak
- Tarım + Turizmi geliştirmek

Giresun - Rize
Gümüşhane - Artvin
Bayburt - Samsun
Ordu - Trabzon

!!! Doğu Karadeniz Bölgesinde
yer almamasına rağmen " SAMSUN " projeye
dahil edilmiştir.

Proje Devlet Planlama Teşkilatı (DPT)
tarafından 1999 - 2000 yıllarında
planlanmıştır.

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

YHGP PROJESİ (Yeşilırmak Havzası Geliştirme Projesi)

Samsun
Amasya
Çorum
Tokat

Projenin Amaçlar

- Yeşilırmak'ın neden olduğu taşkın,erozyon su ve çevre kirliliğisorununu çözmek
- Havzanın ekolojik dengesini korumak
- Doğal Kaynakların dürdürülebilir kullanımını sağlamak
- Planlı şehirleşme ve sanayileşme

**Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci**

ZBK PROJESİ (Zonguldak - Bartın - Karabük)

Zonguldak
Bartın
Karabük

Projenin Amaçları

- Karabük - Ereğli Demir - Çelik fabrikalarının özelleştirilme sonrasında ortaya çıkan sosyo-ekonomik sonuçları değerlendirmek
- Özel sektöre yeni yatırım alanları sunmak
- Organize sanayi bölgeleri kurmak
- Taşkömürü üretiminde yeni teknikler geliştirmek
- Filyos Limanını açmak

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

TAHILLAR

• PİRİNCİ

- *Akarsu vadilerinde yetişir.
- *Nem isteği yüksek
- *Devlet Kontr : Sılma
- *BÖLGE : Marmara
- *İL : Edirne/Samsun/Balıkesir

• CAVDAR/YULAF

- *Ekonomik değeri düşük
- *Ekmek ve Bisküvi sanayisi
- ÇAVDAR : İ.A.B
- YULAF : MARMARA

• BUĞDAY

- *Besin Sanayi
- *Bölge : İ.A.B
- *İL : Konya/Ankara/Diyarbakır
- *D.A.B ve Kadeniz Kıyıları YOK.

• ARPA

- *Buğdaya göre soğuğa dayanıklı
- BÖLGE : İ.A.B
- İL : Konya/Ankara/Urfa
- *Arpa ve Yem sanayisi

• MISIR

- *Doğal olarak Karadenizde yetişir.
- *BÖLGE : Akdeniz
- *İL : Adana /Mardin/Urfa
- *Nem isteği yüksek
- *Tüm kıyılarda yetişir

• KIRMIZI MERCİMEK

- *Yaz Kuraklığı
- *BÖLGE : G.D.A.B
- *İL : Urfa /Mardin/Diyarbakır

FASULYE :

Sulama ile yetiştirilir.
İ.A.B ve Akdeniz

NOHUT :

Yaz kuraklığı ister.

BÖLGE : Antalya/Konya/Uşak

Y.MERCİMEK :

İ.A.B : Çorum

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

SANAYİ BİTKİLERİ (BÖLGE VE İLLERİ)

TÜTÜN

BÖLGE Ege
İL Manisa
Denizli
Samsun

Devlet Kontrolünde --- KALİTE
İ.A.B yetiştirilmez.
İklim seçiciliği az.
D.A.B (Malatya - Bitlis)
G.D.A.B (Adıyaman)
En Kaliteli : Malatya
Destekleme Alım. Kaldırıldı.

ŞEKER PANCARI

BÖLGE İ.A.B
İL Konya
Aksaray
Yozgat

İklim seçiciliği az
Devlet Kontr. --- Kota
G.D.A.B+Ege ve Akdeniz Kıyıları
Doğ Karadeniz'de yok.
Besi (Ahır) Hayv. paralel

PAMUK

BÖLGE G.D.A.B
İL Urfa
Aydın
Hatay

İ.A.B yok
İğdir : Özel Konumdan dolayı
yetiştir.
Dokuma Sanayisinin Ham mad

ÇAY

BÖLGE Karadeniz
İL Rize
Trabzon
Artvin

% 100 Karadeniz
Türkiye'de Özel Konumdan
dolayı yetiştir.
Hammaddeye yakınlık
Devlet Kontrolü --- Kalite

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

MEYVELER (BÖLGE ve İLLERİ)

KESTANE

Bölge : Marmara
İl : Bursa

UZÜM

Bölge : Ege
İl : Manisa
Denizli
İzmir

İNCİR

Bölge : Ege
İl : Aydın
İzmir
Bursa

TURUNÇGİL

Bölge : Akdeniz

ELMA

Bölge : İ.A.B
İl : Niğde
Amasya
Kayseri

MUZ

Bölge : Akdeniz
İl : Mersin / Anamur

Kayısı
Üzüm
Fındık
İncir

Dünya'da
1.sıradayız

FINDIK

BÖLGE : Karadeniz
İl : Ordu
Giresun
Samsun

KAYISI

BÖLGE : D.A.B
İl : Malatya
Mersin

ANTEP FISTIĞI

BÖLGE : G.D.A.B
İl : Antep
Urfa
Siirt

En fazla üretilen meyveler
Elma + Üzüm

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

DEVLET KONTROLÜNDE OLAN ÜRÜNLER

PIRİNÇ

Sıtma Hastalığı

KENEVİR

Uyuşturucu
Madde
Yapımı

ÇAY

Kalite

ŞEKER PANCARI

Kota Sorunu

TÜTÜN

Kalite

HAŞHAŞ

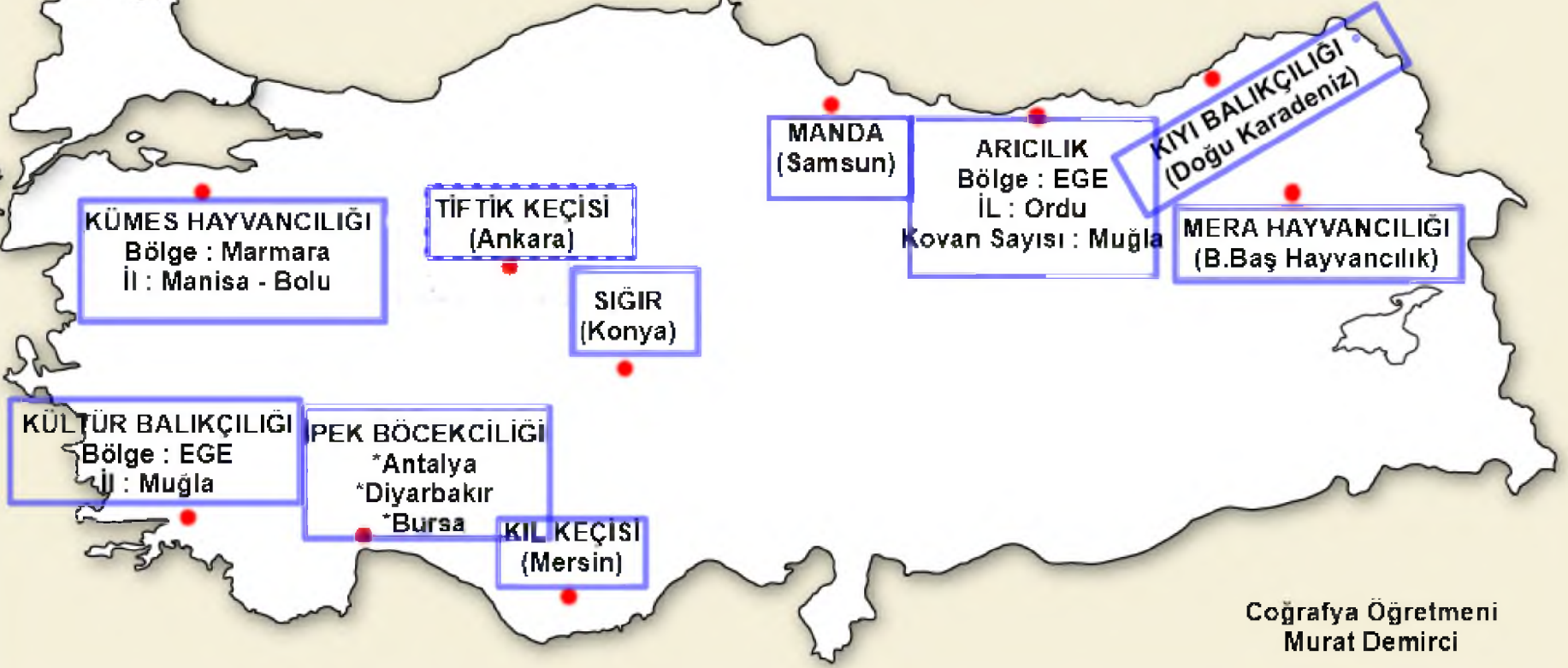
Uyuşturucu
Madde
Yapımı

- * B UĞDAY
- * E L MA
- * T ÜTÜN
- * Ü ZÜM
- * Ş EKER PANCARI

" İklim Seçiciliği Az
Her Yerde Yetiştiril!! "

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

TÜRKİYE'DE HAYVANCILIK TÜİK VERİLERİ BÖLGE İLLER

TÜRKİYE'DEKİ GEÇİT ALANLARI

Çok

u b u k
Antalya
Göller
Yöresi

Sayıda

e r t a v u l
Silifke
Karaman

Geçit

ü l e k
Adana
İ.A.B

Bulunur.

e i e n
Çukurova
Hatay

Ecevit
Geçidi

Bolu
Tüneli

İlgaz
Geçidi

Batı Karadeniz
İ.A.B bağlar

(Kalkanlı)
Zigana
Geçidi

Trabzon
Gümüşhane

Kop
Geçidi

Erzurum
Bayburt

Cankurtalan
Geçidi

Borçka
Hopa

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

LİMANLARIMIZ

İSTANBUL LİMANI

- *Hinterlandı en geniş liman
- *İthalat'ta 1.sıra
- *En büyük liman

ZONGULDAK LİMANI

- *Sanayi faaliyetleri yapılır.

SİNOP LİMANI

- *En büyük doğal liman
- *Hinterland dar
- *Gelişmemiş

SAMSUN LİMANI

- *Karadeniz'in en büyük limanı
- *Hinterlandı geniştir.

TRABZON LİMANI

- Zigana ve Kop geçitlerinden dolayı gelişmiştir.
- *İran transil ticareti yapılır.

İZMİR LİMANI

- *En büyük 2.liman
- *İhracatta 1.sıra

- *Hinterland dar
- Turizm ve yat limanından dolayı gelişmiştir.

ANTALYA LİMANI

- *En büyük 3.liman
- *Kıbrıs ve Orta Doğu ticaretinde kullanılır.

MERSİN LİMANI

İSKENDERUN LİMANI

- *Güneydoğu ve Doğu Anadolu ticareti yapılır.
- *Sanayi faaliyetleri yürütülür.

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

KÖRFEZLERİMİZ

UNESCO DÜNYA MİRAS LİSTESİ

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

2023 TURİZM STRATEJİSİ KAPSAMINDAKİ 10 TURİZM KENTİ

İğneada – Kırıkköy

Kilyos Turizm Kenti

Saros k. Turizm Kenti

Kapıdağ – Avşa – Marmara A.

Maçka Turizm Kenti

Kahta Turizm Kenti

Datça Eko-Turizm Kenti

Kaş - Finike Turizm Kenti

Anamur Kıyı Kesimi

Sarıandağ Turizm Kenti

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

TURİZM EYLEM PLANI KAPSAMINDAKİ 9 TEMATİK BÖLGE

TROYA

Çanakkale
Balıkesir

SÖĞÜT

Bursa
Bilecik

ERİĞYA

Eskişehir
Afyon
Kütahya
Uşak

HİTİT

Çorum
Yozgat

KAPADOKYA

Aksaray
Kayseri
Kırşehir
Nevşehir

URARTU

Van
Bitlis

APHRODİSİA

Aydın
Denizi

GÖLLER YÖRESİ

Konya
Isparta
Afyon
Burdur

GAP

Adıyaman Diyarbakır
Batman Kilis
Diyarbakır Gaziantep
Şırnak Urfa
Mardin

Coğrafya Öğretmeni
Murat Demirci

TURİZM KORİDORLAR

RAMSAR SÖZLEŞMESİ KAPSAMINDA YER ALANLARLAR

SLOWCİTY (Yavaş Şehirler)

BATI KARADENİZ BÖLÜMÜ

- * Taş kömürü rezervinin %100 buradadır.
- * Demir-Çelik ve Orman ürünleri sanayisi gelişmiştir.
- * Ulaşım yapılan tek nehir buradadır. (BARTIN)

ORTA KARADENİZ BÖLÜMÜ

- * Karadenizin en alçak ve sade bölümüdür.
- * Kıyı ve iç kesimleri arasında iklim farkı azdır.
- * Karadenizin en az yağış alan bölümü.
- * Delta ovasının olduğu tek bölüm

DOĞU KARADENİZ BÖLÜMÜ

- * Çay üretiminin %100 burada
- * Yağış ve heyelan en fazla bu bölümde
- * Kır yerleşmelerinin en fazla olduğu bölüm
- * Balıkçılık faaliyetleri yaygın
- * En dağlık ve yüksek bölüm

KARADENİZ BÖLGESİ

BÖLGENİN KİMLİĞİ:

İklim : Kıyılarda Karadeniz İklimi, İçte Karasal İklim.

Delta Ovaları : Çarşamba / Bafra

Nüfus : Dağınık yerleşme , Ahşap yapı , Göç verir , Kırsal Nüfus fazla.

Göller : Uzungöl (Trabzon) - Yedigöller / Abant (Bolu) - Tortum (Erzurum) - Borabay (Amasya) - Zinav (Tokat)

Tarım (1) : Çay, Fındık, Kenevir

Hayvancılık : Kıyı Balıkçılığı, Manda, Arıcılık

Yeraltı Kaynakları : Taşkömürü ve Bakır

BÖLGENİN AYIRT EDİCİ ÖZELLİKLERİ

- ✓ Çizgisel hızın en az olduğu bölge
- ✓ Yerel saat farkının en fazla olduğu bölge
- ✓ Kimyasal Çözünmenin en fazla olduğu bölge
- ✓ Sıcaklık farkının en az olduğu bölge
- ✓ Kır Nüfusunun Kent nüfusundan fazla olduğu tek bölge
- ✓ Dışarıya en fazla göç veren bölge
- ✓ A.N.Y Türkiye ortalamasının altındadır.
- ✓ Bulutluluk oranının en fazla olduğu bölge
- ✓ Tarımsal Nüfus Yoğunluğu fazladır.
- ✓ Tarımda Makina kullanımı azdır.

TURİZM :

Tarihi Yerler :

- Sümela Manastırı (Trabzon)
- Kralkaya Mezarları (Amasya)
- Safranbolu Evleri (Karabük)
- Hattuşaş / Alacahöyük (Çorum)

Doğal Oluşumlar :

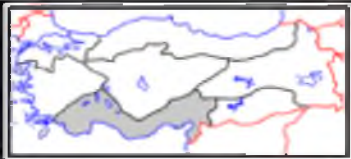
- Abant / Yedigöller (Bolu)
- Maçka/Altındere milli parkı/Uzungöl (Trabzon)
- Karagöl/Sahara/Hatilla Vadisi (Artvin)
- Ballica Mağarası (Tokat)

Diğer Turizm Alanları :

- Kartalkaya (Bolu)
- Ilgaz (Kastamonu)
- Doğu Karadeniz (Yaylacılık)
- Çoruh Nehri/Fırtına Deresi (Rafting)
-

Sınır Kapıları :

- ❖ Sarp sınır Kapısı : (Artvin'de yer alır. + 1998 yılında açılmıştır. + Gürcistan'a açılır.)

ANTALYA BÖLÜMÜ

- Engebeli arazi geniş yer tutar
- Gül üretiminde 1.sıra'da
- Adana bölümüne göre turizm, seracılık daha fazla gelişmiştir.
- Karstik göl,ova en fazla bu bölümde.
- Mevsimlik işçi göçü var (Turizm)
- Kıl keçisi en fazla bu bölümde

TEKE
PLATOSU

ADANA BÖLÜMÜ

- * Antalya bölümüne göre daha düzdür.
- * Antalya bölümüne göre tarımsal üretimde, sanayi'de, ulaşım'da ticaretle daha iyi
- * Muz'un %100 ü burada
- * Mevsimlik işçi göçü (Tarım)

TAŞELİ
PLATOSU

AKDENİZ BÖLGESİNİN DİLSİZ HARİTASI

BÖLGENİN KİMLİĞİ:

İklim : Kıyılarda Akdeniz iklimi, İçte Karasal İklim.

Delta Ovaları : Çukurova + Silifke

Nüfus : Turizm+Tarımdan dolayı yıl içinde nüfus değişimi fazla / Taş evler

Göller : Kestel + Salda + Avlan + Eğirdir +Burdur+Kovada

Tarım (1) : Gül+Mısır+Muz+Turuncgil+Soya Fasulyesi + Yer Fıstığı

Hayvancılık : Kıl Keçisi

Yeraltı Kaynakları : Boksit+Krom

BÖLGENİN AYIRT EDİCİ ÖZELLİKLERİ

- ✓ Güneş ışınlarını en dik açıyla alan bölge
- ✓ Türkiye'nin en geniş deltası burada(ÇUKUROVA)
- ✓ Dalmaçya kıyı tipi bulunan tek bölge
- ✓ Turfandacılık+Seracılık+Sebzecilikte (1.sıra)
- ✓ Kıl Keçisinin en fazla yetiştirildiği bölge
- ✓ Mevsimlik nüfus değişiminin en fazla olduğu bölge
- ✓ Karstik göl, mağara, ovanın en fazla olduğu bölge
- ✓ Gece gündüz süre değişimi /Gölge boyunun en kısa olduğu bölüm
- ✓ Turizm gelirleri bakımından 3.sıra'da

TURİZM :

Tarihi Yerler :

- Saint Pierre Kilisesi (Hatay)
- Nicolas Kilisesi + Aspendos Tiyatrosu + Patara + Side + Perge + Xantos Letoon (Antalya)

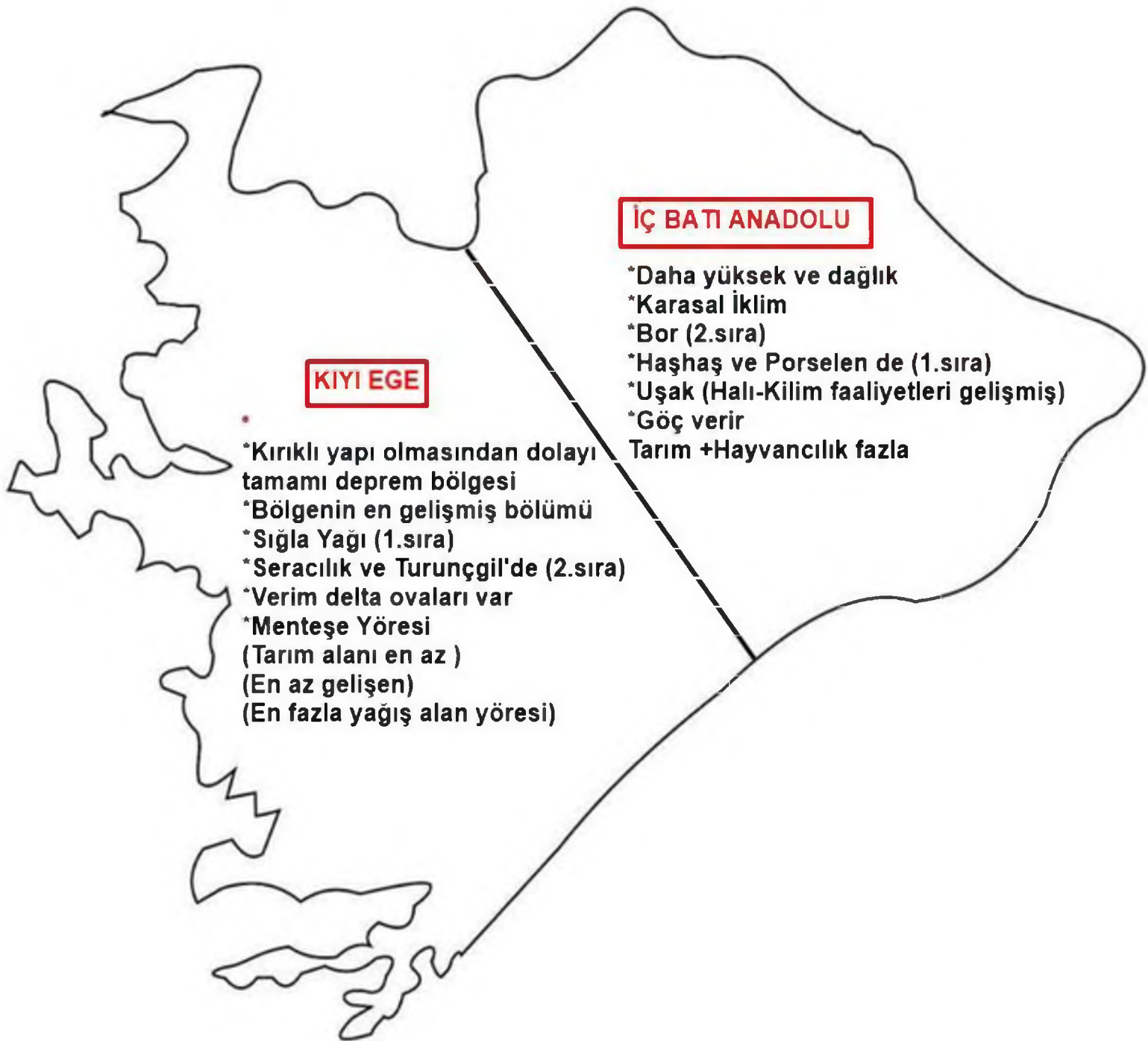
Doğal Oluşumlar :

- Cennet-Cehennem Obruğu (Mersin)
- Karain +Damlataş +Beldibi Mağaraları (Antalya)
- Köprülü Kanyonu + Kurşunlu + Manavgat + Düden Selaleri / Olympos Bey Dağları Milli Parkı / Güllük Dağı (Termessos) Milli Parkı (Antalya)
- Kovada Milli Parkı (Isparta)
- Karatepe ve Aslantaş Milli Parkı (Osmaniye)
- Kız Kalesi + Yedi Uyurlar Mağarası (Mersin)

NOT !!! : Demir yolu ağı Adana Bölümüne girerken, Antalya Bölümüne giremez.

Sınır Kapıları :

- ❖ SURIYE ---- Yayladağ (Hatay)
- ❖ Reyhanlı/Cilvegözü (Hatay)
- ❖ Öncüpınar (Osmaniye)

KIYI EGE

- *Kırıklı yapı olmasından dolayı tamamı deprem bölgesi
- *Bölgenin en gelişmiş bölümü
- *Sığla Yağı (1.sıra)
- *Seracılık ve Turunçgil'de (2.sıra)
- *Verim delta ovaları var
- *Menteşe Yöresi
(Tarım alanı en az)
(En az gelişen)
(En fazla yağış alan yöresi)

İÇ BATI ANADOLU

- *Daha yüksek ve dağlık
- *Karasal iklim
- *Bor (2.sıra)
- *Haşhaş ve Porselen de (1.sıra)
- *Uşak (Halı-Kilim faaliyetleri gelişmiş)
- *Göç verir
- Tarım +Hayvancılık fazla

BÖLGENİN KİMLİĞİ:

İklim : Kıyılarda Akdeniz İklimi, İçte Karasal İklim.

Delta Ovaları : Dikili + Menemen + Selçuk + Balat

Nüfus : En fazla göç alan 2. bölge / Nüfus yoğunluğu fazla / Taş evler

Halı - Kilim : Gördes + Demirci + Milas + Kula + Simav + Uşak

Tarım (1) : Zeytin + Üzüm + Haşhaş + Tütün + İncir

Hayvancılık : Arıcılık + Kültür Balıkçılığı

Yeraltı Kaynakları : Linyit + Jeotermal + Krom

BÖLGENİN AYIRT EDİCİ ÖZELLİKLERİ

- ✓ Kırıklı yapının en fazla olduğu bölge
- ✓ Jeotermal potansiyelin en fazla olduğu bölge
- ✓ Kıta sahanlığının en geniş, Kıyının en uzun olduğu bölge
- ✓ Menderesli akarsuların en yaygın olduğu bölge
- ✓ Marmara'dan son en fazla göç alan bölge
- ✓ Bal üretimi en fazla olan bölge
- ✓ Kültür Balıkçılığının en fazla geliştiği bölge.
- ✓ Termik santrallerin en yaygın olduğu bölge
- ✓ Türkiye'nin en gelişmiş 2. bölgesi
- ✓ Marmara Gölü VARR !!!
- ✓ Sığla Ağacının yetiştiği tek bölge

TURİZM :

Tarihi Yerler :

- Efes + Meryem Ana Kilisesi + Bergama (İzmir)
- Milet + Apollon Tapınağı + Aferadisios (Aydın)
- Sardes (Manisa)
- Kocatepe Anıtı (Afyon)
- Hierapolis (Denizli)

Doğal Oluşumlar :

- Pamukkale Travertenleri (Denizli)
- Spil Dağı Milli Parkı (Manisa)
- Dilek Yarımadası (Aydın)
-

NOT !!! : Turizm gelirleri bakımından 2.sıra'da / Bölge'de kış turizmi fazla gelişmemiştir.

NOT !!! : Ulaşım gelişmiştir. Ulaşımın gelişmediği tek yer **MENTEŞE YÖRESİ'DİR**

(DAĞLIK ve ENGEBE)

YILDIZ DAĞLARI

- *En dağlık bölüm
- *Tarım alanı dar
- *En fazla yağış alan yer
- *Ormanlar geniş yer tutar
- *Hayvancılık+Ormancılık

ÇATALCA-KOCAELİ

- *Bölümün en gelişmiş bölümü
- *Nüfus'un en yoğun olduğu bölüm
- *Enerji tüketimi en fazla olan bölüm
- *Ulaşım,sanayi,Ticaret,Turizm'de (1.sıra)

ERGENE

- *Geniş düzlüğe sahip
- *Ayçiçeği (1.sıra)/Pirinç(%50)
- *En az yağış alan bölümü
- *En fazla doğal çıkartılan bölümü

GÜNEY MARMARA

- *En fazla alan kapsayan bölüm
- *Tarım alanı fazla
- *Besi /Kümes hayvancılığı yaygın
- *İpek Böcekçiliği (1.sıra)
- *Yeraltı kaynakları zengin

BÖLGENİN KİMLİĞİ:

İklim : Karadeniz + Akdeniz + Karasal İklim

Nüfus : En çok göç alan bölge + Kent oranı, Nüfus yoğunluğu en fazla olan bölge

Göller: Büyük Çekmece + Küçük Çekmece, Durusu(Terkos) + Ulubat + İznik + Manyas + Sapanca

Tarım (1) : Ayçiçeği + Pirinç

Hayvancılık : Kümes + Besi Hayvancılığı / İpek Böcekçiliği

Yeraltı Kaynakları : Bor + Doğalgaz + Volfram

BÖLGENİN AYIRT EDİCİ ÖZELLİKLERİ

- ✓ Yüz ölçümü en küçük olan 2. bölge
- ✓ Türkiye'nin en alçak bölgesi
- ✓ Hidroelektrik Potansiyelin en düşük olduğu bölge
- ✓ Ekili - Dikili arazinin en fazla olduğu bölge
- ✓ En fazla göç alan bölge
- ✓ Turizm çeşitliliğinin en fazla olduğu bölge
- ✓ Milli gelirin en fazla olduğu bölge
- ✓ Ulaşım ağının en gelişmiş olduğu bölge.
- ✓ A.N.Y Türkiye ortalamasının üstünde

NOT : Turizm gelirinde 1. sırada (12 AY TURİZM YAPILIR)

TURİZM :

Tarihi Yerler :

- Gelibolu Milli Parkı + Truva + Asos (Çanakkale)
- Ayasofya + Topkapı Sarayı + Anadolu ve Rumeli Hisarı + Yerebatan Sarnıcı (İstanbul)
- Selimiye Camii (Edirne)
- Ulu Cami + Cumalıkızık + Yeşil Türbe (Bursa)

Doğal Oluşumlar :

- Uludağ (Bursa)
- Kuş/Manyas (Balıkesir)

Sınır Kapıları :

- ❖ TÜRKİYE ---- YUNANİSTAN
 - ✓ İpsala (Edirne)
 - ✓ Pazarkule (Edirne)
 - ✓ Uzunköprü / Eskişehir (Edirne)
- ❖ TÜRKİYE ---- BULGARİSTAN
 - ✓ Kapıkule (Edirne)
 - ✓ Hamzabeyli/Lalapaşa (Edirne)
 - ✓ Dereköy (Kırklareli)

YUKARI SAKARYA

- * Bölgenin en gelişmiş bölümü
- * Yeraltı Kaynakları en fazla
- * Ankara----Tiftik Keçisi
- * Eskişehir---Lüle Taşı

ORTA KIZILIRMAK

- * Bölgenin en fazla volkanik araziye sahip bölümü
- * En gelişmiş kenti -- KAYSERİ
- * Toplu yerleşme görülür.
- * Kırıkkale --- Silah sanayi Rafineri

YUKARI KIZILIRMAK

- * Bölgenin en dağlık ve yüksek bölümü
- * Yağış ve orman en fazla
- * En az gelişmiş
- * Diğer bölümlere göre fazla göç verir

KONYA

- * Engebe Az
- * Tahıl tarımı en fazla
- * Nadas Uygulaması en fazla
- * En az yağış alan yer
- * Erozyon en fazla
- * En büyük Kapalı Havza (TUZ GÖLÜ)

BÖLGENİN KİMLİĞİ:

İklim : Karasal İklim.

Platoları : Haymana + Obruk + Uzunyayla + Cihanbeyli + Bozok

Nüfus : Toplu yerleşme + Kerpiç ve Tuflü yapı

Göller : Tuz + Seyfe + Eber + Akşehir

Tarım (1) : Buğday + Arpa + Şeker Pancarı + Çavdar

Hayvancılık : Tiftik keçisi + Koyun

Yeraltı Kaynakları : Lüle taşı + Tuz + Boksit

BÖLGENİN AYIRT EDİCİ ÖZELLİKLERİ

- ✓ En fazla platonun yer aldığı bölge
- ✓ Peribacaları (Nevşehir / Ürgüp Göreme)
- ✓ Rüzgar erozyonunun en fazla olduğu bölge
- ✓ Türkiye'nin en az yağış alan bölgesi
- ✓ Tahıl üretiminin en fazla olduğu bölge
- ✓ Nüfus miktarı bakımından (2.sıra)
- ✓ A.N.Y Türkiye ortalamasının altındadır.
- ✓ Uçak sanayisinin bulunduğu tek bölge
- ✓ Ekili - Dikili arazinin en fazla olduğu 2. bölge

TURİZM :

Tarihi Yerler :

- Çatalhöyük + Mevlana (Konya)
- Gordion + Roma Hamamı (Ankara)
- Hattuşaş (Çorum)
- Alışar (Yozgat)

Doğal Oluşumlar :

- Peribacası (Nevşehir)
- İhlara Vadisi (Aksaray)
- Sultan Sazlığı Milli Parkı (Kayseri)
- Beypazarı + Kızılcahamam Kaplıcaları (Ankara)

NOT!!! : Yukarı Kızılırmak (Sivas) harici ulaşım gelişmiştir.

ORTA FIRAT BOLUMU

- *Fazla engebeli değildir.
- *Batısında Akdeniz İklimi görülür.
- *Ulaşım, ticaret, sanayi'de gelişmiş
- *Enerji üretimi fazla(ATATÜRK BARAJI)
- *Göç alır.
- *Buharlaşıma fazla
- *Toplu yerleşme fazla (Kerpiç)

DİCLE BÖLÜMÜ

- *Orta Fırat'a göre daha dağlık
- *Petrol (BATMAN)
- *Fosfat (MARDİN)
- *Karasal İklim
- *Göç verir
- *Orta Fırat'a göre daha az gelişmiştir.

BÖLGENİN KİMLİĞİ:

İklim : Batısında Akdeniz iklimi,Doğu'da Karasal İklim.

Platolar : Antep + Urfa + Adıyaman + Diyarbakır

Nüfus : Toplu terleşme / Nüfus yoğunluğu fazla / Kerpiç evler

Göller : Atatürk + Ilısu + Birecik + Cizre + Batman + Kralkızı + Devegeçidi

Tarım (1) : Antep Fıstığı + K.mercimek + Pamuk

Hayvancılık : Koyun

Yeraltı Kaynakları : Petrol + Fosfat

BÖLGENİN AYIRT EDİCİ ÖZELLİKLERİ

- ✓ Yüz ölçümü en küçük olan bölge
- ✓ Doğal gölün olmadığı tek bölge
- ✓ Akdeniz iklimin görüldüğü tek iç bölge
- ✓ Yaz sıcaklığı + kuraklık + buharlaşmanın en fazla olduğu bölge
- ✓ Orman varlığının en az olduğu bölge
- ✓ A.N.Y Türkiye ortalamasının üstündedir.
- ✓ Tarımda sulama ihtiyacının en fazla olduğu bölge
- ✓ Zeytin tarımının yapıldığı tek iç bölge

TURİZM :

Tarihi Yerler :

- Hasan Keyf (Batman)
- Malabadi Köprüsü + Diyarbakır surları (Diyarbakır)
- Belkız Harabeleri + Zeugma (Antep)
- Göbeklitepe (Urfa)
- Mardin evleri
- Harran Kalıntıları ve evleri (Urfa)

Doğal Oluşumlar :

- Çermik Kaplıcaları (Diyarbakır)

Diğer Turizm Alanları :

- Pirin Mağarası (Perre Antik Kenti) + Nemrut Dağı Heykelleri (Adıyaman)
- Balıklı Göl (Urfa)

Sınır Kapıları :

- ❖ TÜRKİYE ---- SURIYE
 - Nusaybin : Mardin
 - Ceylanpınar : Urfa
 - Akçakale : Urfa
 - Karkamış : Antep

NOT!!! : Bölge'de kış turizmi ve yaylacılık gelişmemiştir.

SURUÇ TÜNELİ : Dünyanın en uzun 5. ,Türkiye'nin en uzun sulama tüneli

DOĞU ANADOLU BÖLGESİ

YUKARI FIRAT

- * Bölgenin en geniş ,Yüzey şekillerinin en sade olduğu bölüm.
- * Ulaşım gelişmiş.
- * Tarım alanları geniş.
- * En gelişmiş bölüm.
- * Madencilikten göç alır.
- * Hidroelektrik üretimi fazla
- * Kayısı (1)

ERZURUM - KARS

- * Kışların en soğuk geçtiği yer
- * Hayvancılık önemli geçim kaynağı
- * Iğdır Ovası (Pamuk)
- * Tarımsal Nüfus yoğunluğu fazla

YUKARI MURAT-VAN

- * Volkanik dağlar en fazla bu bölümde
- * Kom yerleşmesi vardır.
- * Tarım ve Hayvancılık önemli geçim kaynağı

HAKKARI

- * Türkiye'nin en engebeli bölümü
- * Türkiye'nin en gelişmemiş bölümü
- * Arıcılık
- * Tarımsal Nüfus Yoğunluğu fazla
- * Bölgenin en yağışlı yeri

BÖLGENİN KİMLİĞİ:

İklim : Sert Karasal İklim / Karasal İklim.

Kapalı Havza : Kura ve Aras Nehirleri

Nüfus : Göç verir + Taş Evler + Nüfus miktarı ve Nüfus yoğunluğunun en az

Göller : Balık + Haçlı + Çıldır + Erçek + Nazik + Van

Tarım (1) : Kayısı + Ceviz

Hayvancılık : Koyun + Sığır + Arıcılık

Yeraltı Kaynakları : Demir + Krom + Bakır + Soda + Alçı taşı

BÖLGENİN AYIRT EDİCİ ÖZELLİKLERİ

- ✓ Yüz ölçümünün en fazla olduğu bölge
- ✓ Enlem farkının en fazla olduğu bölge
- ✓ Türkiye'nin en yüksek, en dağlık, ve engebeli bölgesi
- ✓ Sıcaklık farkının en fazla olduğu bölge
- ✓ Hidroelektrik potansiyelin en yüksek olduğu bölge
- ✓ Kış sıcaklıklarının en düşük olduğu bölge
- ✓ Doğurganlığın en fazla olduğu bölge
- ✓ Sanayinin en az geliştiği bölge

ULAŞIM : Demiryolu ağı daha çok Madencilik amaçlı kullanılır.

- ❖ TÜRKİYE ---- IRAK
- ✓ Üzümlü --- Hakkari

TURİZM :

Tarihi Yerler :

- Harput Kalesi (Elazığ)
- İshak Paşa Sarayı (Ağrı)
- Ani Harabeleri (Kars)
- Hoşap Kalesi + Akdamar Kilisesi (Van)
- Çifte Minerali Camii + Nene Hatun Türbesi (Erzurum)

Doğal Oluşumlar :

- Nemrut Krateri (Nemrut)
- Meteor Çukuru (Ağrı)
- Yüzen Adalar (Bingöl)
- Munzur Milli Parkı (Tunceli)
- Muradiye Şelalesi (Van)
- Tortum Şelalesi (Erzurum)

Sınır Kapıları :

- ❖ TÜRKİYE ---- ERMENİSTAN
 - ✓ Alican ---- Iğdır
 - ✓ Akyaka ---- Kars
- ❖ TÜRKİYE ---- İRAN
 - ✓ Gürbulak ---- Ağrı
 - ✓ Esendere ---- Hakkari
 - ✓ Kapıköy ---- Van
- ❖ TÜRKİYE ---- GÜRCİSTAN
 - ✓ Türkgözü ---- Ardahan
 - ✓ Çıldır/Aktaş ---- Ardahan